

**Informacja do BIP o wynikach kontroli prawidłowości
Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, ul. Kopernika 14, 87-720 Ciechocinek
(zwanym dalej MOPS)**

sporządzona w oparciu o Ustawę z dnia 6.09.2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2016 r., poz. 1764) art. 4 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 6 ust. 1 pkt 4 ppkt a

I. Cel kontroli:

Ocena realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

II. Czas przeprowadzenia kontroli: w dniach 28 i 29 lipca oraz 2 sierpnia 2016 r.

Opis ustalonego stanu faktycznego oraz jego ocena:

Zgodnie z art. 10 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, pracę z rodziną organizuje gmina lub podmiot, któremu gmina zlecała realizację tego zadania na podstawie art.190 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2016r. poz. 575 z późn.zm.)

MOPS działa na podstawie Statutu przyjętego Uchwałą nr XVI/1/70/04 Rady Miejskiej w Ciechocinku z dnia 7 czerwca 2004 r., zmienionego kolejno Uchwałą nr XLII/397/06 z dnia 16 października 2006 r. i Uchwałą Nr IX/68/11 z dnia 30 maja 2011 r. W Statucie stwierdzono brak wyznaczenia Ośrodka jako realizatora pracy z rodziną, wynikającej z ustawy o wspieraniu rodziny.

Z informacji uzyskanych od Kierownika MOPS wynika, iż zmiany w Statucie obejmujące m.in. zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej zostały uwzględnione przy opracowywaniu nowego Statutu, który oczekuje na zatwierdzenie przez Radę Miejską na posiedzeniu zaplanowanym na wrzesień br.

Zadania te realizuje MOPS na podstawie Regulaminu Organizacyjnego przyjętego Zarządzeniem nr 12/2013 Kierownika z dnia 20 listopada 2013 r.

W rozdziale VII ww. Regulaminu w § 19 określone zostały zadania Działu Pomocy Środowiskowej, w tym *pomoc rodzinie przeżywającej trudności w opiece nad dziećmi i wychowywaniu dzieci wynikająca z realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.*

Na podstawie art. 31 i art. 178 ww. ustawy Burmistrz upoważnił Kierownika MOPS w Ciechocinku do ustanawiania rodzin wspierających, zawierania i rozwiązywania umów z ww. rodzinami oraz do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, a także wydawania w tych sprawach decyzji.

W wyniku czynności kontrolnych stwierdzono również, że w strukturze jednostki kontrolowanej nie wyodrębniono komórki realizującej zadania z pieczy zastępczej, co nie stanowi naruszenia przepisu art. 10 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny.

W zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ustalono, co następuje:

- 1) Odnośnie zapisu art.176 pkt 1: *opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny*

Gmina opracowała i realizuje 3-letni „Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2016 - 2018” przyjęty Uchwałą Nr XXIII/127/16 Rady Miejskiej Ciechocinka z dnia 20 czerwca 2016 r. Gminny program zawiera diagnozę środowiska lokalnego, w tym charakterystykę świadczeniobiorców MOPS. Ponadto wskazano przyczyny powodujące ubóstwo oraz problemy w prawidłowym funkcjonowaniu rodziny. Program zawiera analizę SWOT (słabe i mocne strony gminy). W programie wyszczególniono cel główny i cele szczegółowe, wskazano zadania i mierniki do realizacji celów. Określone zostały również zasoby i wiele podmiotów zaangażowanych w pracę dla dobra rodzin i ich dzieci, tj.: Urząd Miejski w Ciechocinku, MOPS, PCPR i PUP w Aleksandrowie Kujawskim, Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie, Sąd Rejonowy w Aleksandrowie Kujawskim, Kuratorzy Sądowi, Komenda Policji, szkoły, Świetlica Terapeutyczna przy MOPS, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Aleksandrowie Kujawskim, organizacje pozarządowe, placówki służby zdrowia, kościoły i związki wyznaniowe, instytucje kulturalne i sportowe, placówki opiekuńczo-wychowawcze, świetlice środowiskowe.

Wskazane jest, by w kolejnym programie jednoznacznie przypisać poszczególne zadania do realizacji przez poszczególne podmioty.

2) W zakresie realizacji zapisu art.176 pkt 2: *tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny* -

Gmina zatrudnia obecnie 1 asystenta – p. ██████████ na umowę o pracę.

W okresie objętym kontrolą pracowały również:

- p. ██████████ umowa zlecenie w okresie od 12 czerwca do 31 grudnia 2014 r.,
- p. ██████████ umowa zlecenie od 20 czerwca do 31 grudnia 2014 r.,
- p. ██████████ umowa o pracę od 2 lutego 2015 r. do 31 grudnia 2016 r. (od 4 marca urlop macierzyński).

Asystenci podnosili swoje kwalifikacje w zakresie pracy z dziećmi lub rodziną w formie samokształcenia, poprzez uczestnictwo w szkoleniach tematycznych np. Praca asystenta z rodzinami o szczególnych potrzebach.

Ponadto w budżecie ośrodka zostały zagwarantowane środki finansowe na szkolenia w celu umożliwienia asystentom rodziny podnoszenia kwalifikacji zawodowych.

3) W zakresie realizacji zapisu art.176 pkt 3: *tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych przez:*

- a) *zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,*
- b) *organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,*
- c) *prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.*

Praca z rodzinami prowadzona była przez asystentów rodziny i pracowników socjalnych. Zgodnie z zapisami art. 11 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w przypadku, gdy ośrodek pomocy społecznej podjął informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadzał w tej rodzinie wywiad środowiskowy, na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej. Jeżeli z analizy sytuacji rodzinnej wynikała konieczność przydzielenia rodzinie asystenta rodziny, pracownik socjalny występował do Kierownika Ośrodka z wnioskiem o jego przydzielenie. Kierownik w formie pisemnej wyraża zgodę na przydzielenie rodzinie asystenta. Ponadto, zgodnie z art. 8 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodzina również wyraża pisemnie zgodę na współpracę z asystentem.

Asystent obejmował pomocą:

- 14 rodzin w 2014 r.,
- 17 rodzin w 2015 r., w tym 2 zobowiązanych do współpracy przez Sąd,
- 15 rodzin w 2016 r., w tym 1 zobowiązana do współpracy przez Sąd.

Dokumentacja kadrowa asystentów zawiera *zakres czynności*, w którym ujęto wszystkie zadania zgodnie z art. 15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Asystenci dokumentują swoją pracę poprzez: opracowanie planu pracy z rodziną, w którym określany jest priorytetowy problem do rozwiązania, metody pracy asystenta oraz zakres realizowanych działań i przewidywanych efektów. Ponadto z każdej wizyty sporządzane są notatki służbowe. Systematycznie, co pół roku dokonywana jest ocena sytuacji rodziny zawierająca opis sytuacji przed rozpoczęciem asystentury, opis sytuacji po 6 miesiącach oraz rokowania. Dokumentacja prowadzona przez asystenta zawiera również pisma urzędowe np. do sądu, szkoły, opinie poradni psychologiczno-pedagogicznej, a także wytwory pracy asystenta z dziećmi.

Na podstawie rozmowy z asystentem stwierdzono dobrą znajomość środowisk objętych asystenturą oraz ustalono, że dokumentacja kolejnych rodzin zawierać będzie wstępną analizę sytuacji rodziny, a także kartę informacyjną dotyczącą członków rodziny.

W trakcie kontroli ustalono, iż asystenci rodziny posiadali wymagane kwalifikacje, zgodne z art.12 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Praca asystenta nie była łączona z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego na terenie gminy, w której praca była prowadzona, co jest zgodne z art.17 ust.3 ww. wyżej ustawy. Ponadto, zgodnie z art.17 ust.4 ww. ustawy asystent rodziny nie prowadził postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez gminę.

W okresie objętym kontrolą, Gmina zapewniała rodzinie przeżywającej trudności dostęp do specjalistycznego poradnictwa (prawnego, psychologicznego, socjalnego, rodzinnego) poprzez różne instytucje działające na terenie gminy np. Punkt Pomocy Psychologicznej, Świetlice

Socjoterapeutyczną, Urząd Miasta (porady prawne), Punkt Konsultacyjny dla Osób z Problemem Alkoholowym, Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Ponadto świadczone są usługi specjalistyczne dzieciom o szczególnych potrzebach zdrowotnych i rozwojowych.

W okresie objętym kontrolą, na terenie gminy nie funkcjonowały rodziny wspierające. Z informacji przekazanych przez Kierownika MOPS wiadomo, iż ogłoszenia w tym zakresie były zamieszczane na tablicy ogłoszeń w siedzibie Ośrodka.

W roku bieżącym na terenie gminy funkcjonuje dwie placówki wsparcia dziennego, na podstawie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz dwie świetlice na podstawie przepisów oświatowych.

4) W zakresie realizacji zapisu art. 176 pkt 4: *finansowanie:*

a) *(uchylona),*

b) *podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,*

c) *kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające.*

W budżecie gminy zostały zagwarantowane środki finansowe na podnoszenie kwalifikacji przez asystentów. Finansowanie kosztów związanych z funkcjonowaniem rodzin wspierających, z uwagi na brak rodzin – nie dotyczy.

5) W zakresie realizacji zapisu art. 176 pkt 5: *współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo - terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.*

Gmina współfinansuje koszty związane z utrzymaniem wychowanków przebywających w pieczy zastępczej:

– w 2014 r. wydatkowano kwotę 138 478, 29 zł,

– w 2015 r. wydatkowano kwotę 168 331,51 zł,

– w 2016 r. za okres styczeń - maj 57 740,33 zł.

6) W zakresie realizacji zapisu art. 176 pkt 6: *sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust.3*

Gmina sporządza sprawozdania rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny oraz przekazuje je wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego. Sprawozdania obowiązujące od 2012 roku, przekazywane były zawsze zgodnie z terminami określonymi w § 3 ust.1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej, w sprawie sprawozdań rzeczowo - finansowych z wykonywania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej (Dz.U. z 2012 r., poz.1371).

7) W zakresie realizacji zapisu art. 176 pkt 7: *prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.*

Monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej prowadzony jest na bieżąco przez pracowników socjalnych Ośrodka, asystentów rodziny, a także poprzez współpracę z innymi służbami tj.: pedagogami szkolnymi, wychowawcami, przedstawicielami służby zdrowia.

8) Zgodnie z art. 179 ust.1 wyżej cytowanej ustawy *w terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.*

W okresie objętym kontrolą Dyrektor MOPS w Ciechocinku przekazywał sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2014 w dniu 9 marca 2015 r., a sprawozdanie za rok 2015 w dniu 8 marca 2016 r.

Na podstawie powyższych ustaleń skontrolowaną działalność ocenia się pozytywnie.

W związku z tym nie wydano zaleceń pokontrolnych.

Zespół kontrolny:

Samodzielny Zespół ds.

Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej
Wydziału Polityki Społecznej

Zatwierdził:
Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej